

Miljø- og Fødevarerministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

Den 11. september 2015
Sagsnummer: 99

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for pesticiderne boscalid, captan, clothianidin, thiamethoxam, folpet and tolclofos-methyl i eller på speci-fikke produkter (komité-sag).

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 21.- 22. september 2015.

En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Regeringen kan derfor støtte forslaget.

Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, som den tidligere regering forelagde Folketingets fødevarerordførere for behandling af komité-sager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Med venlig hilsen

Hanne Lauger

Miljø- og Fødevareministeriet

Fødevarestyrelsen

Kemi og Fødevarekvalitet

Sagsnr.: 2015-29-35-00191 / 31539

Den 9. september 2015

MFVM 420

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for pesticiderne boscalid, captan, clothianidin, thiamethoxam, folpet and tolclofos-methyl i eller på specifikke produkter (komité-sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Forslaget omhandler ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag II og III til pesticidrammeforordning nr. 396/2005 for 6 aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse. Forslaget vedrører ændringer af maksimalgrænseværdier på baggrund af revurderinger af stofferne boscalid, captan, clothianidin, thiamethoxam, folpet and tolclofos-methyl på visse afgrøder. Revurderingerne betyder, at der er maksimalgrænseværdier, der sættes op, maksimalgrænseværdier der sættes ned og nye maksimalgrænseværdier, der etableres. Der er gennemført risikovurderinger for de anførte stoffer, og de ændrede maksimalgrænseværdier vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable. DTU Fødevareinstituttet har foretaget en vurdering af eventuelle kombinations-effekter, som ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder. Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 21.- 22. september 2015. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen kan derfor støtte forslaget. Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, som den tidligere regering forelagde Folketingets fødevareordførere for behandling af komité-sager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til forordning nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a, artikel 18, stk. 1, litra b og artikel 49, stk. 2 i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget,

forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoPAFF) d. 21-22. september 2015.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

For nogle pesticider vurderes det ikke nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier, fordi et eventuelt restindhold efter anvendelse af pesticiderne ikke vurderes at have en sundhedsmæssig risiko. Disse stoffer opføres på en liste i pesticidrammeforordningens bilag IV. Pesticider, hvor alle maksimalgrænseværdier fastsættes på detektionsgrænsen, opføres på bilag V.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrødepesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid.
- anden anvendelse af et pesticid, for eksempel i en medlemsstat hvor der for en effektiv bekæmpelse påkræves en øget behandling, der medfører en øget rest i afgrøden.

- ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi.
- implementering af Codex Alimentarius (FAO – Food And Agriculture Organization/WHO – World Health Organization) grænseværdier i EU.
- nye oplysninger om for eksempel toksikologi.
- planlagt revurdering af pesticidet.
- andre særlige forhold (for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening).
- tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra EFSA, at bilag II og III ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier (MRL) for stofferne boscalid, captan, clothianidin, thiamethoxam, folpet and tolclofos-methyl. For disse stoffer foreslås maksimalgrænseværdierne ændret som konsekvens af en revurdering af stofferne.

Ved revurderingen sættes maksimalgrænseværdien til detektionsgrænsen, hvis der hverken er en relevant godkendelse i EU, en importtolerance eller en Codex Alimentarius-grænseværdi.

Nedenfor er angivet hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra den analytiske detektionsgrænse (ny maksimalgrænseværdi), hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra en værdi højere end den analytiske detektionsgrænse (maksimalgrænseværdien sættes op) samt hvilke maksimalgrænseværdier, der sættes ned.

Grænseværdier som følge af revurdering af stofferne:

- For boscalid sættes maksimalgrænseværdien op for abrikoser, ferskner, undergruppen andre små frugter og bær, rødbeder, undergruppen cucurbitae – spiselig skræl, hovedkål, andre kål, undergruppen hovedsalat -og pluksalat og andre salatplanter, spinat, julesalat, undergruppen urter og spiselige blomster undtagen basilikum, bønner med bælg, ærter med bælg, asparges, kardoner, artiskokker, porrer, rabarber, græskarfrø, hjulkrone, sæddodder, hampfrø, kristpalmefrø, byg, havre, rug, hvede, undergrupperne blomster, blade og rødder, humle, grupperne frø krydderier, frugt og bær krydderier og barkkrydderier, grupperne krydderiknopper, støvfangkrydderier og krydderier af frøkapper, sukkerrør, fjerkrælever -og spiselige slagteprodukter og gruppen mælk.
- For boscalid sættes maksimalgrænseværdien ned for gruppen af trænedder undtagen for pistacienødder, gruppen kernefrugter undtagen æbler, stenfrugter andet, jordbær, persillerod, løg andet, sukkermais, andre frugtgrøntsager, portulak, undergruppen bladkål, spinat andet, brøndkarse, bælgfrugter andet,

bladselleri, artiskokker, grupperne svampe og tang, olieholdige frø andet, gruppen olieholdige frugter, boghvede, majs, hirse, ris, durra, te, kaffebønner, andre urteudtræk, kakaobønner, karob, lakrids, ingefær, gurkemeje, andre krydderrødder -og stængler, sukkerroer, cikorierødder, svinekød undtaget andet, kød, fedt og nyrer fra kvæg, får, geder og heste, æsler, muldyr og mulæsler og andre husdyr (kaniner, kænguruer) og kød og fedt fra fjerkræ.

- For captan sættes maksimalgrænseværdien op for grupperne kernefrugter og stenfrugter undtagen andre stenfrugter, brombær, hindbær, blåbær, solbær og ribs og stikkelsbær.
- For captan sættes maksimalgrænseværdien ned for jordbær, mango, kartofler, gulerødder, knoldselleri, tomater, peberfrugter, meloner, endivie, bønner med bælg, bønner uden bælg og porrer.
- For captan sættes ny maksimalgrænseværdi for kød, fedt, lever, nyre og spiselige slagte-biprodukter fra kvæg, får, geder, heste, æsler, muldyr og mulæsler og andre husdyr.
- For clothianidin sættes maksimalgrænseværdien ned for gruppen citrusfrugter, kirsebær, kartofler, tomater, peberfrugter, aubergine, blomkål, undergrupperne bladkål, hoved- og pluksalat, spinat og lign., brøndkarse, julesalat, kørvel, asparges, kardoner, artiskokker, rabarber, bambusskud, palmehjerter, andre rodstængler, gruppen svampe, bomuldsfrø, andet fra kvæg, får, geder, heste, æsler, muldyr og muldæsler og andre husdyr.
- For clothianidin sættes maksimalgrænseværdien op for abrikoser, ferskner, gulerødder, kålrabi, spiselige slagtebiprodukter fra svin, kvæg, får, geder, heste, æsler, muldyr, mulæsler og andre husdyr.
- For clothianidin sættes ny maksimalgrænseværdi for bananer, hovedgruppen bælgfrugter tørrede, kaffebønner, kød, fedt og nyrer fra svin, kvæg, får, geder, heste, æsler, muldyr og mulæsler og andre husdyr.
- For folpet sættes maksimalgrænseværdien ned for gruppen kernefrugter, kirsebær, brombær, hindbær, solbær og ribs, stikkelsbær, kartofler, hvidløg, kepaløg, meloner, kålrabi, havesalat, spinat, bønner med bælg, bønner uden bælg, byg og hvede.
- For folpet sættes maksimalgrænseværdien op for undergruppen druer, jordbær, tomater og humle.
- For thiamethoxam sættes maksimalgrænseværdien ned for grupperne citrusfrugter, kernefrugter og stenfrugter, undergruppen druer, jordbær, spiseoliven, mango, kartofler, kepaløg, drueagurker, cucurbitae – spiselig skræl andet, melon, græskar, vandmelon, blomkål, blomsterkål andet, undergrupperne hovedkål og bladkål, kålrabi, undergruppen hoved- og pluksalat undtagen

havesalat og endivie, undergrupperne spinat og lign. og urter, bønner med bælg, ærter med bælg, ærter uden bælg, ærter (tørrede), oliven til olie fremstilling, tørrede urteudtræk (te), undergrupperne blomster, blade, rødder og andre urteudtræk til te, humle, sukkerrør, undergrupperne svin, kvæg, får, ged, heste, æsler, muldyr og mulæsler og andre husdyr.

- For thiamethoxam sættes maksimalgrænseværdien op for broccoli.
- For thiamethoxam sættes ny maksimalgrænseværdi for hovedgruppen bælgfrugter, tørrede undtagen ærter, sojabønner, majs, hvede.
- For tolclofos-methyl sættes maksimalgrænseværdien ned for rødbeder, gulerødder, peberrod, persillerod, kålroer, majroer, tomater, peberfrugter, aubergine, courgetter, undergrupperne blomsterkål, hovedkål og bladkål, kålrabi, undergruppen hoved og pluksalat undtagen havesalat, basilikum, bønner med og uden bælg, kardoner, bladselleri, rabarber og sukkerroer.
- For tolclofos-methyl sættes maksimalgrænseværdien op for radiser.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftskomiteproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervs-mæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugere.

DTU Fødevarerinstitutionen er anmodet om en vurdering af forslaget og vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier. DTU Fødevarerinstitutionen bemærker, at Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette. Der arbejdes i EFSA målrettet på at udvikle en sådan metode.

Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter har DTU Fødevareinstituttet - på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning - foretaget en overslagsmæssig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet, EFSA, har foretaget en risikovurdering af de pågældende stoffer. Landbrug & Fødevarer tager umiddelbart EFSA's vurdering til efterretning.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning har indsendt høringssvar med det hovedbudskab, at alle fødevarer skal være biodynamiske eller økologiske for at undgå gift i fødevarer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Stoffer, hvor alle maksimalgrænseværdierne sættes ned til detektionsgrænsen, overføres til bilag V. Pesticidrammeforordningen, og de deraf afledte forordninger, er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

For alle stofferne er det vurderingen, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen agter på denne baggrund at støtte forslaget.

Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.